

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

برنامه آموزش هنگام ازدواج

اداره باروری سالم

دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس

مقدمه :

از سال ۱۳۷۲، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، برنامه آموزش هنگام ازدواج را با هدف بهبود تحکیم خانواده و سلامت باروری در مراکز بهداشتی منتخب " دارای آزمایشگاه " در سراسر کشور توسط افراد آموزش دیده به مدت ۲ ساعت ارائه می گردد و زوجین با مفاهیم کاربردی سلامت باروری، آناتومی و عملکرد دستگاه تناسلی، مفاهیم بارداری، سقط و قاعدگی، رابطه جنسی و زناشویی ... آشنا می شوند. در حال حاضر، آموزش های هنگام عقد در بیش از ۴۰۰ مرکز بهداشتی درمانی " ۸۰۰ کلاس " در ۴۰۰ شهرستان با پوششی بالغ بر ۹۵٪ در حال اجرا است. در این سال ها سعی شده است کیفیت آموزش هنگام ازدواج با توجه به نیازهای زوجین ارتقاء یابد. با عنایت به بند ۴ سیاست های ابلاغی جمعیت از سوی مقام معظم رهبری (ره) در راستای تحکیم بنیان خانواده، این برنامه با هدف بهبود کیفیت و گسترش خدمات آموزش هنگام و پس از ازدواج ارتقاء یافته است. اهم اقدامات انجام شده و در دست اقدام به اختصار در ذیل توضیح داده شده است:

اهم اقدامات:

الف - ارتقا محتوای آموزش و دسترسی زوجین به کلاس ها و پیام های آموزش هنگام ازدواج

برنامه ریزی افزایش مدت و محتوای آموزش ها جهت ارتقای آگاهی و نگرش زوجین درآستانه تشکیل خانواده در زمینه های متفاوت از جمله: مبانی اسلامی تشکیل خانواده، رهنمودهای مقام معظم رهبری، اصول عاطفی و اجتماعی، روابط زناشویی، سلامت باروری و فرزندآوری، حقوق اسلامی زوجین

لازم به ذکر است محتواهای آموزشی هنگام ازدواج به دو گروه تقسیم می شوند:

۱. محتواهایی که به تمامی زوجین بر اساس استانداردها داده می شود مانند کتاب ازدواج ، روابط عاطفی اجتماعی و کتاب ازدواج و مبانی اسلام، حقوق متقابل زوجین از نگاه دین مبین اسلام.

۲. محتواهای تهیه شده بر اساس نیاز زوجین که به تایید کمیته علمی کشوری رسیده است و با انتخاب زوجین در اختیار آنان قرار داده می شود که شامل لوح فشرده ساقدوش، کتاب پیام نیکبختی، آموزش های مجازی می باشد.

ب- توسعه برنامه توانمندی مربیان در همه سطح کشوری، منطقه و شهرستان

به روز رسانی و ارتقای توانمندی مربیان ارشد کشوری

برنامه ریزی به منظور آموزش آرایه دهندگان خدمت منتخب زن و مرد (پزشک و ماما) برای آرایه خدمات

تهیه محتوای آموزشی برای منتخبین منطقه ای آموزش های هنگام و پس از ازدواج

ج - نظارت و ارزشیابی آموزش هنگام ازدواج

➤ آنالیز مستمر نتایج پایش و ارزشیابی کلاس ها و تعیین مشکلات و طراحی مداخلات لازم در سطح دانشگاه

د - توسعه برنامه و خدمات آموزش هنگام از ازدواج - برنامه بین دستگاهی آموزش هنگام ازدواج ...

توسعه برنامه و خدمات آموزش هنگام از ازدواج - برنامه بین دستگاهی آموزش هنگام ازدواج

در راستای تاکیدات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در خصوص اهتمام جدی همه دستگاه های اجرایی برای مقابله با آسیب های اجتماعی (به ویژه در زمینه های اعتیاد، طلاق، مفاسد اخلاقی و مناطق حاشیه نشین) و با توجه به سیاست ها و خط مشی های شورای اجتماعی کشور در چارچوب طرح تقسیم کار ملی برای کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی، دو برنامه توسط این کارگروه در **معاونت برنامه ریزی و هماهنگی شورایی انقلاب فرهنگی** تحت عنوان: اسناد بالا دستی، برنامه های ملی و وظایف دستگاهی مرتبط با آموزش خانواده و محورهای هفت گانه برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق، تهیه شده است. در این راستا با توجه به این مهم که تامین مهارت های لازم برای برقراری ارتباطات عاطفی، فرهنگی، زناشویی در خانواده از مبانی بسیار مهم در راستای تحکیم بنیان خانواده ارتقای رضایتمندی از زندگی مشترک است، تقویت آموزش های هنگام ازدواج و تداوم آن به خدمات پس از ازدواج که مورد تاکید مقام معظم رهبری نیز قرار گرفته است، در دستور کار وزارت متبوع برای **کنترل و کاهش طلاق** قرار گرفت تا نسبت به تقویت زیرساخت های قانونی و اجرایی آن اقدام گردد.

لازم به ذکر است که برنامه خدمات مرتبط با ازدواج به منظور بر خورداری زوجین در آستانه ازدواج و پس از آن از دانش، توانمندی ها، آموزش ها و خدمات لازم برای آغاز و ادامه زندگی مشترک در راستای افزایش رضایتمندی از زندگی زناشویی و تحکیم بنیان خانواده می باشد.

بدین منظور در برنامه عملیاتی برای ارتقای رضایتمندی از زندگی زناشویی در راستای تحکیم بنیان خانواده و به دنبال آن کاهش طلاق دو فعالیت: تهیه بسته های آموزشی در راستای افزایش آگاهی مرتبط با ازدواج موفق و مهارت های پیشگیری از طلاق (ارتقای رضایتمندی زوجین) و نیز توسعه کمی آموزش های مرتبط با ازدواج به آموزش ها و خدمات پس از ازدواج در دستور کار اداره باروری سالم و جمعیت دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس قرار گرفته است. بطور کلی اقداماتی که تا کنون صورت گرفته اند عبارتند از:

▪ برنامه و اقدامات پیش رو ..

➤ بهبود کیفیت خدمات آموزش هنگام ازدواج شش ساعته

➤ اجرای برنامه تداوم آموزش ازدواج در ۵ سال اول زندگی مشترک زوجین با تاکید بر سلامت جنسی و زناشویی

➤ اجرای برنامه مشاوره فرزندآوری در ۵ سال اول زندگی مشترک زوجین

➤ استقرار سامانه ثبت ارائه دهندگان خدمات آموزش حین و پس از ازدواج